Vol 4 Issue 2 Aug 2014

ISSN No :2231-5063

International Multidisciplinary Research Journal

Golden Research Thoughts

Chief Editor
Dr.Tukaram Narayan Shinde

Publisher
Mrs.Laxmi Ashok Yakkaldevi

Associate Editor
Dr.Rajani Dalvi

Honorary
Mr.Ashok Yakkaldevi

Welcome to GRT

RNI MAHMUL/2011/38595 **ISSN No.2231-5063**

Golden Research Thoughts Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board.Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

International Advisory Board

Flávio de São Pedro Filho
Federal University of Rondonia, Brazil

Kamani Perera
Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka

Janaki Sinnasamy
Librarian, University of Malaya

Romona Mihaila
Spiru Haret University, Romania

Delia Serbescu
Spiru Haret University, Bucharest, Romania

Anurag Misra
DBS College, Kanpur

Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania

Mohammad Hailat
Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken

Abdullah Sabbagh
Engineering Studies, Sydney

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Loredana Bosca
Spiru Haret University, Romania

Fabricio Moraes de Almeida
Federal University of Rondonia, Brazil

George - Calin SERITAN
Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi

Hasan Baktir
English Language and Literature Department, Kayseri

Ghayoor Abbas Chotana
Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]

Anna Maria Constantinovici
AL. I. Cuza University, Romania

Horia Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest,Romania

Ilie Pintea,
Spiru Haret University, Romania

Xiaohua Yang
PhD, USA

......More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade
ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India

R. R. Patil
Head Geology Department Solapur University,Solapur

Rama Bhosale
Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel

Salve R. N.
Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur

Govind P. Shinde
Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai

Chakane Sanjay Dnyaneshwar
Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune

Awadhesh Kumar Shirotriya
Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)

Iresh Swami
Ex - VC. Solapur University, Solapur

N.S. Dhaygude
Ex. Prin. Dayanand College, Solapur

Narendra Kadu
Jt. Director Higher Education, Pune

K. M. Bhandarkar
Praful Patel College of Education, Gondia

Sonal Singh
Vikram University, Ujjain

G. P. Patankar
S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka

Maj. S. Bakhtiar Choudhary
Director,Hyderabad AP India.

S.Parvathi Devi
Ph.D.-University of Allahabad

Sonal Singh,
Vikram University, Ujjain

Rajendra Shendge
Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur

R. R. Yalikar
Director Managment Institute, Solapur

Umesh Rajderkar
Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik

S. R. Pandya
Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai

Alka Darshan Shrivastava
Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar

Rahul Shriram Sudke
Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore

S.KANNAN
Annamalai University,TN

Satish Kumar Kalhotra
Maulana Azad National Urdu University

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.aygrt.isrj.net

Golden Research Thoughts
ISSN 2231-5063
Impact Factor : 2.2052(UIF)
Volume-4 | Issue-2 | Aug-2014
Available online at www.aygrt.isrj.net

GRT

कृषी व ग्रामीण विकासासाठी 2014–15 च्या अर्थसंकल्पातील तरतूदींचा आढावा

कैलास निंबाळकर[1] , रत्ना निंबाळकर[2]

[1]सहयोगी प्राध्यापक, व अर्थशास्त्र विभागप्रमुख ,एस. बी. कॉलेज, शहापूर, ठाणे.
[2]उपप्राचार्य, सहयोगी प्राध्यापक, व अर्थशास्त्र विभागप्रमुख , के.एम.अग्रवाल कॉलेज, कल्याण, ठाणे.

सारांश :-आज ग्रामीण शेतीच्या विकासाची मूळ गरज आहे पाणी, वीज आणि आर्थिक सहाय्य तर ग्रामीण विकासाची सुद्धा गरज असून बदलत्या काळानुसार या ग्रामीण भागांचा सर्वसमावेश विकास (Inclusive Growth) साधण्यासाठी 'अच्छे दिन आयेंगे' ह्या आशेवर शेती, ग्रामीण विकासाच्या अनेक योजनांवर हजारो कोटींची तरतूद करण्यात आलेली आहे. परंपरागत विकासाचे स्वप्न न दाखविता ह्या शेतक–याला व ग्रामीण भागाला माहिती तंत्रज्ञानाच्या युगात घेऊन जाण्याच्या योजनात्मक तरतूदी करून 'अच्छे दिन' दाखविण्याचा प्रयत्न मोदी सरकारने ह्या अंदाजपत्रकाच्या माध्यमातून केला आहे. अर्थात ह्या अर्थसंकल्पातून 'अच्छे दिन' खर्च ज्याच्यासाठी केला जाणार आहे त्याचे येणार की ज्यांना खर्च करण्याचे कार्य दिले आहे त्यांचे येणार हे चित्र लवकरच स्पष्ट होईल. तोपर्यंत आपण 'अच्छे दिन' या आशेवर सकारात्मक स्वप्न पाहण्यास काहीच हरकत नाही.

Keywords: अंदाजपत्रक, केंद्रिय कृषी, ग्रामीण, विकास, योजना, तरतूदी

1.1 गोषवारा :–

अंदाजपत्रक ही प्रक्रिया भारत पारतंत्र्यात असतांना सुद्धा दिसून येते. कंपनी सरकारने भारताचे प्रशासन ब्रिटिश राजेशाहीला सोपविल्यानंतर 7 एप्रिल 1860 मध्ये जेम्स विल्सन या वित्तीय सदस्याने अंदाजपत्रक सादर केले होते. स्वतंत्र भारताचे पहिले वित्त मंत्री आर. के. शणंमुकम शेट्टी यांनी 26 नोव्हेंबर 1947 ला पहिले अंदाजपत्रक मांडले. स्वतंत्र भारताच्या विकासासाठी पहिली पंचवार्षिक योजना 1951–56 ह्या काळात राबविण्यात आली, तेव्हापासून आजच्या बाराव्या योजनेत म्हणजे 2012–17 ह्या कालावधीपर्यंत आपण प्रत्येक पंचवार्षिक योजनेत एक महत्त्वपूर्ण उद्दिष्ट म्हणून शेती व ग्रामीण विकासाला प्राधान्य दिलेले आहे. आणि त्यानुसार स्वातंत्र्यानंतर बहुतेक केंद्रिय अंदाज पत्रकात वाढत्या प्रमाणात तरतूद केलेली आहे.

1.2 प्रस्तावना:–

भारतीय अर्थव्यवस्था ही शेती प्रधान अर्थव्यवस्था म्हणून ओळखली जाते. राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या म्हणण्यानुसार 'खरा भारत' हा खेड्यात बसला आहे. अर्थात त्यानुसार शेती व खेड्यांच्या म्हणजेच ग्रामीण भागाचा विकास झाल्याशिवाय ख–या अर्थाने भारताचा विकास होणार नाही. म्हणूनच स्वतंत्र भारताचा नियोजनबद्ध पद्धतीने विकास साधण्यासाठी प्रत्येक योजनेत शेती व ग्रामीण विकासावर भर देणा–या योजनांना प्राधान्य देण्यास सुरुवात झाली. केंद्रिय वार्षिक अंदाज पत्रकात त्यानुसार खर्चाच्या तरतूदी आखल्या जावू लागल्या. बदलत्या काळानुसार, गरजेनुसार व बदलत्या धोरणानुसार शेती व ग्रामीण विकास योजनेवरील खर्च हा वाढत गेला. स्वतंत्र भारताचा खरा चेहरा अधिक स्पष्ट करणे हा या मागील हेतू आहे. परंतु त्याची वास्तवता हा देखील एक चर्चेचा व अभ्यासाचा विषय ठरतो.

'अच्छे दिन आयेंगे' ह्या आशावादावर मोदी सरकारचे केंद्रिय अर्थमंत्री अरूण जेटली यांनी शेती व ग्रामीण विकासावर पुढीलप्रमाणे भर देऊन विविध तरतूदी व सवलती जाहीर केलेल्या आहेत. यास्तव अर्थमंत्र्यांचे स्वागतच केले पाहिजे. प्रस्तुत लेखात शेती व ग्रामीण विकासासाठी केलेल्या तरतूदी, आणि 100 कोटी रुपयांच्या 28 योजनांचा आढावा घेतला आहे.

1.3 कृषी व ग्रामीण विकासासाठीच्या तरतूदीः—

2014—15 च्या अर्थ संकल्पात अर्थमंत्री अरूण जेटली यांनी विविध तरतूदींची भरघोस पेरणी केली आहे. याचा मोठा फायदा शेती, शेतकरी, भूमीहीन, शेतमजूर व पर्यायाने ग्रामीण भागाला होईल. किसानविकास पत्र, किसान टी.व्ही., नवी कृषी विद्यापीठे, गंगा योजना, सिंचन योजना, युरिया धोरणातील बदल, अन्न महामंडळाची पुनर्रचना, नदी जोड प्रकल्प, जलमार्ग प्रकल्प, शेतीसाठी आठ लाख कोटीचे कर्ज, व्याज दरात घट, व्याज दरात सूट, शेतमाल किंमत स्थिरीकरण निधी, ग्रामीण सडक योजना, मनरेगा पायाभूत विकास निधी, कृषी तंत्रज्ञान, पेय जल योजना, ग्रामज्योती योजना, डिजिटल इंडिया, पवन उर्जा, सौरउर्जा, धान्यसाठ्यासाठी गोदामे व इतर अनेक योजना अर्थमंत्र्यांनी जाहिर केल्या आहेत. त्याचा निश्चित फायदा शेतकरी व ग्रामीण कष्टक—यांना होईल. म्हणून कृषी व ग्रामीण विकासासाठी ज्या महत्त्वपूर्ण घोषणा व तरतूदी करण्यात आल्या आहेत त्या पुढीलप्रमाणे —

ग्रामीण भागात दीनदयाल उपाध्याय ग्राम ज्योती योजनेसाठी 500 कोटी रुपयांची तरतूद
कृषी वापरासाठी व कृषी बाह्य वापरासाठी 24 तास वीज पुरवठा व्हावा यासाठी 500 कोटीं ची तरतूद
वीज निर्मिती, वितरण व पारेषण यासाठी सार्वजनिक उद्योगांना 10 वर्षाची कर सूट. (टॅक्स हॉलिडे)
ग्रामीण भागातील प्रत्येक गावांना जोडणारी व आधुनिक माहिती व तंत्रज्ञानाची माहिती पुरविणारी 'डिजिटल इंडिया' या योजनेसाठी 500 कोटींची प्राथमिक तरतूद करण्यात आली.
ग्रामीण इंटरनेट आणि तंत्रज्ञान मोहिमेद्वारे गावागावात ब्रॉडबॅण्ड सुविधा
ग्रामीण उद्योजकतेला चालना देण्यासाठी 100 कोटीची तरतूद
शेतक—यांना शेतीसंबंधी माहिती पुरविण्यासाठी 24 तासांची डी.डी. किसान विशेष दूरचित्रवाहिनी सुरू करणार.
ईशान्य भारतातील सेंद्रिय शेतीस चालना देण्यासाठी 100 कोटीची योजना व 24 तासांची अरूणप्रश ही नवी दूरचित्रवाहिनी सुरू करणार आणि रस्ते व महामार्गाच्या बांधणीसाठी 3000 कोटी रुपये खर्च करणार. रेल्वे विकासासाठी 100 कोटी रु. या भागाच्या विकासासाठी एकूण 53 हजार 706 कोटी रुपयांची तरतूद केली गेली.
पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेअंतर्गत 1000 कोटी रुपये सिंचनासाठी ही तरतूद निव्वळ सिंचन प्रकल्पासाठी आहे. या योजनेमुळे विविध राज्यातील प्रकल्पांना मदत होईल.
ग्रामीण भागातील पायाभूत सुविधासाठी शामाप्रसाद मुखर्जी रर्बन मिशन योजना
पंतप्रधान ग्राम सडक योजनेसाठी 14389 कोटींची तरतूद.
ग्रामीण भागातील घरकुल योजना वृद्धीसाठी राष्ट्रीय निवारा बँकेला 8000 कोटींचा अतिरिक्त निधी.
पाणलोट विकासासाठी नीरांचल ही 2142 कोटीची नवीन योजना.
100 अतिरिक्त जिल्ह्यात अजीविका ही योजना वाढवून महिला बचत गटांना बँकेमार्फत 4 टक्के व्याज दराने कर्ज देणार.
मनरेगा मार्फत कृषी क्षेत्राला सहाय्यभूत ठरणारा रोजगार उपलब्ध करून देणार.
ग्रामीण उद्योग व्यापारात इलेक्ट्रॉनिक्सचा वापर वाढविण्यासाठी 100 कोटी रुपये देण्यात आले आहेत.
कृषी उद्योगांच्या नवप्रवर्तनासाठी व विकासासाठी 200 कोटी रुपये देण्यात आले.
राजस्थान व आंध्रप्रदेशात कृषी विद्यापीठ तर हरयाणा व तेलंगणामध्ये फलोत्पादन विद्यापीठाच्या उभारणीसाठी 200 कोटींची तरतूद.
मातीच्या पोताचा दर्जा तपासण्यासाठी व फिरत्या लॅबसाठी 56 कोटींची तरतूद.
कृषी मालाच्या किंमती स्थिर राखण्यासाठी किंमत स्थिरीकरण निधीसाठी 500 कोटींची तरतूद
भूमीहीन किसान योजनेअंतर्गत शेतक—यांच्या एकत्रित गटाला 5 लाखांचे आर्थिक सहाय्य देणार.
ग्रामीण पायाभूत विकास निधीसाठी 30 हजार कोटींची तरतूद.
वेअर हाऊस सुविधा निधीसाठी 5000 कोटींची तरतूद
दीर्घकालीन ग्रामीण कर्ज निधी उभारणे व त्यासाठी ग्रामीण बँका व सहकारी बँकांना 5000 कोटींची तरतूद.
शेतमाल भंडारण योजनेअंतर्गत शेतक—यांना कमी दराने कर्ज उपलब्ध करून दिले जाईल.
स्वच्छ शरत अश्यिान या अंतर्गत 2019 पर्यंत प्रत्येक घराघरात स्वच्छतेच्या सोयीसुविधा उपलब्ध करून देणे.
ग्रामीण उद्योग सुरू करण्यासाठी 100 कोटीची योजना.
पाटबंधा—याच्या सुविधांमध्ये वाढ करण्यासाठी 1000 कोटी रुपये
वेळेत कर्जफेड करणा—या शेतक—यांना व्याजदरातील 3 टक्क्यांची सवलत कायम ठेवणार.
शेती उत्पादक संघासाठी 200 कोटींची तरतूद.
प्रत्येक शेतक—याला त्याच्या जमिनीचा कस काय आहे याची माहिती देण्यासाठी 100 कोटींची तरतूद.
ग्रामीण जनतेच्या आरोग्यासंबंधीच्या तक्रारींवर सशोधन करण्यासाठी 15 ग्रामीण आरोग्य संशोधन केंद्रे स्थापन करणार.
आसाम आणि झारखंड राज्यात दोन शेती संशोधन संस्था स्थापनेसाठी 100 कोटीची तरतूद.
दुष्काळ नियंत्रणासाठी पाणी साठवण्याच्या योजनांसाठी 2140 कोटींची तरतूद.
कापसाची वाहतूक, साठवणूक, कापसाच्या गाठी चढवणे आणि उतरवणे इत्यादींना सेवा करातून वगळले आहे.
गंगा नदीवर अलाहाबाद ते हल्दियाला जोडणा—या जलमार्गासाठी 4200 कोटींची तरतूद.
पवन ऊर्जा व सौर ऊर्जा या सारख्या अपारंपरिक स्त्रोतातून वीज निर्मितीसाठी वापरल्या जाणा—या अनेक वस्तूना उत्पादन शुल्कातून वगळण्यात आले आहे.

अन्न प्रक्रिया व पेकेजिंग उद्योगांसाठी लागणारी ठराविक प्रकारची यंत्रसामग्रीवरील उत्पादन शुल्कात कपात करण्यात आली आहे.
8 लाख कोटींचे लक्ष्य शेतक—यांना कृषी कर्ज या योजनांतर्गत विविध अवजारे, बी—बीयाणे, शेतीच्या 8 लाख कोटींचे लक्ष्य देण्यात आले आहे. यामध्ये लघुवित्त पुरवठयाचा समावेष असून यामुळे शेतीच्या विकासाबरोबर शेतक—यांचे जीवनमानही उंचावेल.
'नमामी' गंगा योजना गंगा नदीच्या शुद्धीकरणासाठी ही योजना सुरू करणार असून त्यासाठी 2037 कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे.
किसान विकास पत्र शेतक—यांना बचतीची सवय लावावी यासाठी किसान विकासपत्र योजना पुन्हा सुरू करण्यात येणार आहे याचा अल्पभूधारकांना फायदा होईल. ही योजना कॉंग्रेस शासनाने 1997 मध्ये बंद केली होती.
शेतक—यांना 7 टक्के दराने कर्ज पुरवठा करण्यात येणार आहे. व जे शेतकरी कर्जाची वेळेवर फेड करतील त्यांना व्याजाची 3 टक्के सूट देण्यात येणार आहे.
धान्याची शास्त्रीय पद्धतीने साठवणूक करण्यासाठी गोदामे बांधली जाणार आहेत. त्यासाठी 5000 कोटींची तरतूद केली आहे.
भारतीय अन्न महामंडळाची पुनर्रचना करण्यात येणार आहे.
कोलकाता व पुणे येथे कृषी जैव तंत्रज्ञान क्लस्टरची स्थापना करण्यात येईल. अशी घोषणा अर्थमंत्र्यांना केली.
पाच लाख भूमीहीन शेतक—यांना नाबार्डकडून अर्थसहाय करण्यात येणार आहे.
नदी जोड प्रकल्पाचा नव्याने अभ्यास करण्यासाठी 100 कोटींची तरतूद करण्यात आली.
राष्ट्रीय पेयजल योजना या योजनेसाठी 3600 कोटींची तरतूद करण्यात आलेली असून किटक नाशके व रसायने यामुळे दुषित होणार पाणी शुद्ध करण्यासाठी विविध प्रकल्प उभारले जातील.
युरिया खतासाठी नवे धोरण युरिया खतावर दरवर्षी हजारो कोटी रुपये खर्च होतात आणि त्याचा भुर्दंड उपभोक्ते व कर भरणा—यांवर पडतो. यासाठी खताचे नवेधोरण निश्चित करण्यात येणार असल्याचे अर्थमंत्र्यांनी सांगितले.
महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेसाठी (मनरेगा) अर्थसंकल्पात 33900 कोटींची तरतूद करण्यात आली असून मागील वर्षापेक्षा 700 कोटींची अधिक तरतूद केली गेली.
ग्रामीण विकास मंत्रालयाची तरतूद 2013—14 मध्ये 74477 कोटी होती. ती 2014—15 च्या अर्थसंकल्पात 80,093 कोटी रुपयांची म्हणजे अर्थमंत्र्यांनी 5616 कोटी रुपयांची वाढ केली आहे.

वरीलप्रमाणे कृषी व ग्रामीण विकासासाठी अर्थसंकल्पात केलेल्या विविध तरतूदींमुळे कृषी मालाच्या किंमतीमधील चढ उतार कमी होतील. किंमती स्थिर होतील. वेअर हौसिंगमुळे अन्नधान्याचे वितरण सुधारेल व महागाई कमी करणे शक्य होईल. शिवाय ग्रामीण भागात ग्रामीण रोजगारात वाढ होईल. व शेतक—यांचे काही अंशी तरी राहणीमान उंचावेल. अर्थसंकल्पात ग्रामीण युवक, भूमीहीन शेतकरी, अल्पभूधारक, सामान्य शेतकरी, कष्टकरी, ग्रामीण महिला व आम आदमी यांचा सर्वसमावेशक विचार करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे प्रत्येक वर्गाच्या अपेक्षा पूर्ण करणारे बजेट असा या अर्थसंकल्पाचा उल्लेख करावा लागेल.

1.4) 100 कोटींच्या प्रकल्पांची मालिका :—

हिंदी सिनेमासृष्टीत 100 कोटी रुपये उत्पन्न मिळविणा—या कलाकार व निर्मात्यांच्या जसा एक क्लब आहे त्याप्रमाणे अर्थमंत्री अरूण जेटली यांनी तब्बल 28 योजनांसाठी 100 कोटींची तरतूद केली आहे. अर्थमंत्र्याच्या 100 कोटींच्या आकड्यावरील प्रेमाने फेसबुक, ट्विटर, टेक्नो सॅव्ही, अनेक मंत्री व खासदार प्रचंड खूष झाले. या 28 योजनांना 100 कोटींची तरतूद करण्याच्या कारणांचे त्यांनी स्पष्टीकरण असे दिले की, यातील प्रत्येक योजना हा एक मोठा प्रकल्प आहे. या आर्थिक वर्षात हे प्रकल्प सुरू झाले की, पुढील वित्तवर्षापासून त्यांच्यासाठी आणखी निधी वाटप करता येईल. त्या 100 कोटींच्या योजना पुढील प्रमाणे —

1.आदिवासी लोकांच्या विकासासाठी आदिवासी कल्याण योजना.
2.लहान मुलींच्या कल्याणसाठी बेटी बचाओ बेटी को पढाओ योजना.
3.ग्रामीण भागात ग्रामीण युवकांनी आपले उद्योग सुरू करावेत यासाठी ग्रामीण उद्यमशिलता योजना.
4.व्हर्च्युअल क्लासरूम योजना
5.गुड गव्हर्नन्स कार्यक्रमाला चालना देण्यासाठी योजना.
6.कम्युनिटी रेडिओ विस्तार योजना.
7.अहमदाबाद आणि लखनौ मेट्रो रेल्वे योजना.
8.मदरशांचे आधुनिकीकरण योजना.
9.आसाम व झारखंडमध्ये शेती संशोधन संस्था
10.कृषी—तंत्रज्ञान पायाभूत सुविधा निधी.
11.शेतक—यांसाठी माती परीक्षण कार्ड (सॉइल हेल्थ कार्ड)
12.हवामानाचे शेतीवरील बदलाचे निराकरण करण्यासाठी राष्ट्रीय निधी
13.कृषी संदर्शतील आवश्यक माहिती देण्यासाठी किसान टी.व्ही. चॅनल
14.राष्ट्रीय औद्योगिक अधिकार मंडल—नॅशनल इंडस्ट्रिअल कॉरिडॉर ऑथॉरिटीची स्थापना
15.अल्टन्न मॉडर्न सुपर क्रिटिकल कोल बेस्ड थर्मल पॉवर योजना
16.एका मेगा वॅटचे सोलार पॉवर योजना

17.संरक्षण क्षेत्रासाठी तंत्रज्ञान विकास निधी
18.हेरीटेज संवर्धन निधी.
19.नदी जोड प्रकल्पासाठी प्रकल्प अहवाल
20.केदारनाथ, हरिद्वार, कानपूर, वाराणसी, अलाहाबाद, पाटना आणि दिल्ली यांच्या सौंदर्यीकरणासाठी व घाट विकासासाठी
21.मणीपूर मध्ये क्रीडा विद्यापीठ
22.आगामी आशिया आणि कॉमनवेल्थ खेळासाठी प्रषिक्षण योजना.
23.व्यवसाय केंद्रामध्ये रोजगार विनिमय विकास
24.क्रीडाक्षेत्राला प्रोत्साहन देण्यासाठी युवा नेतृत्त्व योजना.
25.उत्तराखंडमध्ये राष्ट्रीय हिमालय अभ्यास केंद्र
26.उत्तर पूर्व राज्यांमध्ये सेंद्रिय शेती विकास योजना.
27.युद्धाचे स्मारक व वस्तू संग्रहालय बांधण्यासाठी
28.यात्रेकरूना पुन्हा जोम/तारूण्य देण्यासाठी तीर्थक्षेत्र विकास मंडळ.

संदर्भः–

1.Union Budget, 2014-15, Ministry of Finance, GOI http://indiabudget.nic.in/2014-15.
2.द टाइम्स ऑफ इंडिया, मुंबई दि. 11 जुलै 2014
3.द इकॉनॉमिक टाइम्स मुंबई, दि. 11 जुलै 2014
4.महाराष्ट्र टाइम्स, मुंबई दि. 11, 12 जुलै 2014
5.लोकसत्ता, मुंबई दि. 11, 12 जुलै 2014.

कैलास निंबाळकर
सहयोगी प्राध्यापक, व अर्थशास्त्र विभागप्रमुख ,एस. बी. कॉलेज, शहापूर, ठाणे.

Publish Research Article
International Level Multidisciplinary Research Journal For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper,Summary of Research Project,Theses,Books and Book Review for publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- International Scientific Journal Consortium
- OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- EBSCO
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Golden Research Thoughts
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.aygrt.isrj.net